

ORSZÁGOS RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG
Cím: 1139 Budapest Teve u. 4-6. 1903 Bp. Pf.: 314/15
Telefon: (06-1) 443-5573 / 33-104
Telefax: (06-1) 443-5733 / 33-133
E-mail: orfkitkarsag@orfk.police.hu

Szám: 29000/105-1026- /2012. RP.

Tárgy: rendőri intézkedés elleni
panasz elbírálása

Ea.: r. alezr.

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva tartózkodási hellyel rendelkező lakos képviselője, a **Magyar Helsinki Bizottság eljáró ügyvédje, dr.** (1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 36-38. I/12.) útján előterjesztett panaszügyében folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület) 53/2014. (II. 26.) számú állásfoglalásának megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panasznak az előállítás időtartamáról szóló igazoláson lévő téves jogszabályi hivatkozás, illetve a panaszos folyosón történő lefényképezésének módja tekintetében

h e l y t a d o k ,

a panaszt egyebekben

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdés e) pontjára és (2) bekezdésére, valamint a 109. § (1) bekezdés a) pontjára – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címezve (1255 Budapest, Pf. 117.) – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül lehet benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 330. § (2) bekezdése, Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) panaszos
- 2) Magyar Helsinki Bizottság
- 3) Független Rendészeti Panasztestület
- 4) Budapesti Rendőr-főkapitányság vezetője
- 5) Irattár

INDOKOLÁS

I.

Panaszos jogi képviselője útján 2012. szeptember 12-én postai úton terjesztette elő a panaszát.

A panaszbeadvány szerint, a panaszos 2012. szeptember 4-én otthonában tartózkodott, és fejhallgatóval zenét hallgatott. Két zeneszám közötti szünetben arra lett figyelmes, hogy hangosan zörgetnek a lakása ajtaján. Az ajtóban legalább négy rendőr állt, akik közölték, hogy be kívánnak menni a lakásba. A panaszos megkérdezte, hogy a rendőrök rendelkeznek-e bármilyen hivatalos irattal vagy engedéllyel, amivel a lakásába jogszerűen lépnének be, de a rendőrök közölték a panaszossal, hogy jobban jár, ha beengedi őket. A panaszos elmondása szerint a lakásában körbenéztek, és közölték, hogy előállítják, ezért öltözzön fel. A panaszos többször kérdezte a rendőröktől, hogy milyen indokkal állítják elő, ám a rendőrök nem adtak neki tájékoztatást az előállítás jogalapjáról, hanem ordítva válaszoltak neki, hogy öltözzön fel, mert rendőrségi eljárás alatt áll.

A rendőrkapitányságra autóval, bilincs nélkül állították elő a panaszost, aki az autóban is megkérdezte az intézkedést foganatosító rendőröket, hogy miért állítják elő, ám a rendőrök ekkor is ordítva azt válaszolták, hogy rendőrségi eljárás alatt áll.

A panaszost először a rendőrkapitányság aulájában ültették le, ahol egy rendőr felügyelte. Az előtte lévő asztalon egy kancsó víz volt, melyből a panaszos inni akart, azonban az egyik rendőr azt válaszolta, hogy nem ihat, mert nincs pohár. A panaszos ekkor azt mondta, hogy legalább a mosdóba engedjék ki vizet inni, de erre is csak az volt a rendőr válasza, hogy „majd ha eljön az ideje”.

A panaszos a rendőrkapitányság aulájában a telefonjáról fel akarta hívni a gyermekei édesanyját, ám csak arra volt lehetősége, hogy a személyt megcsörgetse, mivel a rendőrök felszólították, hogy kapcsolja ki a telefonját, és szedje is szét.

A panaszost a rendőrök felszólították, hogy álljon az aulában egy fehér felület elé, mert le akarják fényképezni. Az aulában több ember is tartózkodott, akik láthatták, ahogyan a panaszost lefényképezik. A panaszos képviselőjének álláspontja szerint a rendőrök a panaszost annak tették ki, hogy más személyek lássák, amint a rabosítás egyik elemét hajtják rajta végre.

A panaszost a fényképezés után a rendőrkapitányság épületében a fogdarészlegre kísérték, ahol a nála lévő tárgyakról jegyzéket vettek fel. A tárgyak felmérése során a jegyzéket író rendőr közölte a panaszossal, hogy a szemüvegét is vegye le. A panaszos eleget tett a felszólításnak, ám miután levette a szemüvegét, a rendőr nem írt fel semmit a szemüveggel kapcsolatban a jegyzékre. (A letett tárgyakról készült jegyzéken nem is szerepel a panaszos szemüvege, hiszen ezt a tárgyat nem kellett letétbe helyezni). A panaszos kérte a rendőrt, hogy hadd vegye vissza a szemüvegét, mert anélkül gyengén lát (megjegyzi, hogy a panaszos egyik szeme 2,5, a másik 3 dioptriás) és nem érzi biztonságban magát. A rendőr közölte a panaszossal, hogy majd akkor veheti vissza, ha „sort kerített a szemüvegre”. A panaszos végül csak 5-10 perc elteltével kaphatta vissza szemüvegét.

A panaszos a letételezés során újra jelezte, hogy fel kívánja hívni a gyermekei édesanyját, ám a fogdarészlegen szolgálatot teljesítő rendőr ezt nem engedélyezte a panaszosnak, csak annyit mondott neki, hogy adja meg a személy nevét és telefonszámát. A panaszos azt hitte, hogy legalább a rendőr jelenlétében beszélhet a megadott személlyel, ám a rendőr azt mondta, hogy ezt nem teheti meg.

A panaszosnál lévő tárgyakról készült jegyzék felvétele után közölték a panaszossal, hogy mindjárt keresnek neki helyet egy zárkában, ám továbbra sem mondták meg, hogy miért állították elő. Néhány perccel ezután egy másik rendőr odament a jegyzéket felvevő rendőrhöz, és közölte, hogy „nem történt felismerés”, és hogy „vége van az eljárásnak,

elmeget”, ám a panaszosnak csak annyit mondtak, hogy „tárgytalan az ügy”. Tehát ekkor sem tájékoztatták a panaszost arról, hogy vége van az eljárásnak.

A panaszost visszakísérték a rendőrkapitányság aulájába, ahol megkereste az ügyeletes tiszt szobáját, és megkérdezte, hogy miért állították elő. Az ügyeletes tiszt nem adott tájékoztatást, csak közölte, hogy az „életvédelmiskék” tudják erről tájékoztatni. A panaszos ekkor az „életvédelmiskékhez” ment, akik elmondták a panaszosnak, hogy késeles történt a panaszos lakóhelyének környékén, s egy hosszú hajú embert kerestek. (A panaszos szintén hosszú hajú.)

A panaszosnak kiállítottak egy igazolást a személyi szabadságát korlátozó rendőri intézkedés foganatosításáról, melyen az intézkedés jogalapjaként az Rtv. 33. § (1) bekezdés b) pontját jelölték meg, mely szerint a rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, aki ellen elfogatóparancsot, nemzetközi elfogatóparancsot, illetve európai elfogatóparancsot adtak ki. Az intézkedést foganatosító rendőrök azonban a panaszossal szemben folytatott eljárási cselekmény során egyetlen alkalommal sem hivatkoztak arra, hogy elfogására és előállítására elfogatóparancs alapján kerülne sor, továbbá nem mutattak semmilyen iratot, mely alapján a panaszos elfogását és előállítását foganatosították volna. A panaszost sem a szabadon engedése után, sem azóta nem tájékoztatták arról, hogy az elfogatóparancsot visszavonták-e, vagy a panaszos még mindig körözés alatt áll.

A rendőrök felajánlották a panaszosnak, hogy hazaviszik, ám a hazafelé vezető úton végig kérdezték a szomszédságban elkövetett késelessel kapcsolatban. A panaszos lakásába az őt hazaszállító rendőrök újra bementek, és újfent szétnéztek. Arról faggatták, hogy milyen ruhát viselt aznap, felemelték az egyik ruhadarabját a szobájában, és kérdezték, hogy az micsoda. Ezzel végig azt a látszatot tartották fenn, hogy a panaszossal szemben továbbra is valamilyen eljárás van folyamatban. A rendőrök azzal, hogy ismét bebocsátás vagy hatósági határozat hiányában mentek be a panaszos lakásába, újfent megsértették az Rtv. 39. § (1) bekezdésébe foglalt kötelezettségüket.

Mindezek alapján kérte az ügy kivizsgálását.

A panaszos képviselője csatolta az előállítás időtartamáról szóló – a panaszos által is aláírt – igazolást, és a letéti jegyzéket.

A panaszos a vele szemben foganatosított rendőri intézkedéssel kapcsolatban – panasza szerint – az alábbiakat sérelmezte:

- az előállítás ok nélküli foganatosítását,
- a magánlakásban történő intézkedés jogszabályi háttér nélkül történt,
- az előállítás ideje alatti nem kapott inni,
- nem telefonálhatott a gyermekei anyjának,
- a folyosón, több személy jelenlétében fényképezték le,
- a letéti jegyzék felvétele alatt le kellett venni a szemüvegét és azt csak 5 perc eltelte után vehette vissza,
- az előállítás időtartamáról szóló igazoláson lévő tévesen került a jogszabályi hivatkozás rögzítve,
- a tájékoztatása az intézkedés megkezdésekor és az előállítás során is elmaradt,
- a rendőrök a hazaszállítását követően a lakását átkutatták.

A Panasztestület hivatkozott állásfoglalása szerint a panaszossal szemben nem állt fenn az intézkedéshez szükséges mértékű gyanú, ezért egyrészt sérült a panaszos magánlakás sérthetlenségéhez fűződő joga, másrészt a panaszos előállítására is jogalap nélkül került sor, ezért ennek kapcsán sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga, illetve a panaszos

tisztességes eljáráshoz való jogának a sérelmét is megállapították a telefon használatának korlátozása, illetve a kiértesítés elmaradása miatt, valamint sérült továbbá a panaszos emberi méltósághoz való joga, amikor mások jelenlétében a folyóson, nem pedig egy elkülönített, zárt helyen készítettek róla fényképfelvételeket. Szintén ugyanezen alapjoga sérült a panaszosnak a rendőrök által használt hangnem miatt. Az előállítás időtartamáról kiállított igazolás téves tartalma miatt szintén sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

Alláspontja szerint mulasztott akkor a rendőrség, amikor nem jelölte meg az intézkedés célját az intézkedés kezdetén, ezért sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. Ugyanakkor a Panasztestület úgy foglalt állást, hogy a panaszos emberi méltósághoz való jogának, illetve az abból levezethető testi integritáshoz való jogának a sérelme nem megállapítható a szemüveggel kapcsolatos kifogás kapcsán. Szintén ugyanezen okból nem volt megállapítható a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme az előállítás okára vonatkozó szóbeli tájékoztatás kapcsán, illetve a panaszos tisztességes eljáráshoz, illetve a magánlakás sérthetlenségéhez fűződő jogának a sérelme az előállítás befejezését követő események vonatkozásában. Szintén nem volt megállapítható panaszos emberi méltósághoz való jogának a sérelme azon kifogás kapcsán, hogy kifejezett, többszöri kérése ellenére sem biztosították számára a folyadékfogasztás lehetőségét az előállítás időtartama alatt.

A konkrét esetben, a panaszossal szembeni gyanú hiányában a teljes intézkedéssorozatra jogalap hiányában jogszerűtlenül került sor.

A Panasztestület megítélése szerint az alapjogsértés elérte a súlyosság azon fokát, amely indokoltá tette a panasz megküldését az országos rendőrfőkapitánynak.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése alapján a Panasztestület által lefolytatott vizsgálatot követően – súlyos alapjogsérelem esetén – a panaszt az országos rendőrfőkapitány bírálja el.

A tényállás minden részletre kiterjedő tisztázása érdekében további adatok beszerzése, illetőleg a beszerzett adatok értékelése vált szükségessé, ezért a Ket. 33. § (7) bekezdése alapján az eljárás ügyintézési határidejének 21 nappal – 2014. május 24-ig – történő meghosszabbítása felől a _____ számú végzésben döntöttem.

II.

A Ket. 50. § (1) bekezdésében foglalt tényállás tisztázási kötelezettségének keretében a hatóság az alábbi bizonyítási eszközöket szerezte be:

- a panaszos képviselője útján 2012. szeptember 12-én postai úton előterjesztett panaszbeadványa;
- az előállítás időtartamáról szóló – a panaszos által is aláírt – igazolás;
- a letéti jegyzék;
- r. alezredes 2012. október 10-én kelt átirata;
- az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés;
- r. őrnagy 2012. szeptember 4-én kelt jelentése;
- r. őrnagy 2012. október 10-én kelt kiegészítő jelentése;
- r. alezredes, kapitányságvezető 2012. október 4-én kelt átirata;
- r. őrm. 2012. október 4-én kelt jelentése;
- r. szds. 2012. október 3-án kelt jelentése;
- Nyilatkozat;
- a fogdakönyv és a befogadó könyv;
- a Netzsaru rendszer panaszosra vonatkozó adatai;

III.

A rendőri intézkedés elleni panaszok vizsgálata során az alábbiakat állapítottam meg.

1) A panaszos sérelmezte, hogy az előállítás ok nélkül történt.

Az Rtv. 13. § (1) bekezdés szerint „A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.”

A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 30/2011. (IX.22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 8. § (1) bekezdés szerint „A rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről - ha az elkövető ismert, annak megjelölésével - feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében.”

Az intézkedéskor hatályban lévő a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (továbbiakban: Btk.) 166. § (1) bekezdés értelmében „Aki mást megöl, büntetett követ el, és öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (továbbiakban: Be.) 170. § (1) bekezdés szerint „A nyomozás az ügyésznek vagy a nyomozó hatóságnak hivatali hatáskörében, valamint a nyomozó hatóság tagjának hivatali minőségében tudomására jutott adatok alapján vagy feljelentésre indul meg.

(2) Nyomozást az ügyész vagy a nyomozó hatóság rendel el, és erről feljegyzést készít. A feljegyzésből ki kell tűnnie, hogy milyen bűncselekmény miatt és mikor indítottak nyomozást. A nyomozás elrendelése a feljelentést tartalmazó iraton is feljegyezhető.”

A rendőri jelentés szerint 2012. szeptember 4-én 16.50 óra körüli időben Budapest, XX. kerület F. utca – Sz. I. h. utca sarkán (a panaszos lakásának közelében) ismeretlen tettes egy alkalommal nyakon szúrta -t. A szúrás a sértett nyaki képleteinek bal oldalát érte, melynek következtében a nyaki erek sérültek, és a sértett a helyszínen kivérzett. A kikerülő mentők a sértettet a helyszínen újraélesztették és kórházba szállították, ahol azonban az életét megmenteni már nem tudták. A fenti jogszabályok alapján a rendőrség nyomozást rendelt el ismeretlen tettes ellen. Az eljárás során bevezetett azonnali intézkedések eredményeként, a tanúként a helyszínen meghallgatott személyek elmondása alapján a vélt elkövetőről személyleírás készült. (kb. 35 éves, 175 cm magas, vékony testalkatú, fekete, pofacsontig érő, hullámos hajú, körszakállas, talán szemüveget viselő, fehér bőrű férfi, aki az elkövetés idején khaki színű rövid ujjú pólót viselt).

A rendőri jelentésekből tudható, hogy a panaszos úgy került a rendőrség látókörébe, hogy az egyik intézkedő rendőr emlékezett egy esetre az év elejéről, ahol a kerületi rendőrkapitányság intézkedett egy gépkocsi-feltörésnél a Budapest, XX. kerület, szám környékén, és a bűncselekmény sértettjének a személyleírása hasonlított a fenti bűncselekmény elkövetőjének a szemtanúk által adott személyleírásához. A rendőrök megjelentek a Budapest XX. kerület, utca kereszteződésénél található ingatlannál, ahol a számú ajtó alatti címről hosszas kopogtatást és felszólítást követően (kb. 15-20 perc elteltével) előjött a panaszos, aki éppen frissen volt borotválva. A személyleírása – a borotválkozástól eltekintve – megegyezett a szemtanúk által adott személyleírással. A panaszos zavartan viselkedett, csak többszöri kérdésre tudta elmondani, hogy mikor érkezett haza, illetve a hazaérkezésének útvonalát sem tudta visszamondani. A feltett kérdésre elmondta, hogy kb. fél órája borotválkozott meg.

Leszögezhető, hogy ennek az eljárásnak nem tárgya annak megállapítása, hogy a panaszos a bűncselekményt elkövette-e vagy sem. Azonban azt vizsgáltam, hogy a panaszos előállítására a kellő gyanú megvolt-e.

Tekintettel arra, hogy a rendőrök un. forrónyomon történő üldözés során a szemtanúk által elmondott személyleírás alapján indultak el a panaszoshoz, így megítélésem szerint elegendő körülmény szolgált arra – pl. frissen borotvált arc, zavart viselkedés –, hogy a panaszost a felismertetésre történő bemutatáshoz szükséges fényképezés céljából előállítsák a rendőrkapitányságra.

Mindezek alapján a panaszt elutasítom.

2) A panaszos jogi képviselőjének állítása szerint, a magánlakásban történő intézkedésnek nem volt meg a jogszabályi háttere.

Az Rtv. 39. § (1) bekezdés szerint „A rendőr magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül nem léphet be, illetve nem hatolhat be, kivéve

- a) segélyhívás esetén vagy öngyilkosság megakadályozása céljából;
- b) bűncselekmény elkövetésének megakadályozása, megszakítása, vagy a bűncselekmény elkövetőjének vagy gyanúsítottjának elfogása és előállítása céljából;
- c) közveszély, továbbá az életet vagy testi épséget fenyegető közvetlen veszély elhárítása, illetőleg az ilyen veszélyben lévők kimentése érdekében;
- d) rendkívüli vagy tisztázatlan okból bekövetkezett halálesettel kapcsolatos intézkedés megtételére;
- e) végrehajtási eljárás lefolytatása céljából, ha az abban való közreműködés - jogszabály alapján - a rendőrség számára kötelező;
- f) az elővezetés végrehajtása érdekében;
- g)
- h) a szabálysértést felszólítás ellenére folytató személy előállítása céljából;
- i) személy- és létesítménybiztosítási intézkedés [46. § (1) bekezdés c) pont] végrehajtására;
- j) ha ez előállítás a törvényben meghatározott egyéb okból szükséges.

(2) A végrehajtási eljárásban a rendőr kirendelésének törvényességéért a végrehajtást elrendelő szerv vezetője a felelős.

(3) A birtokos távollétében történt behatolást követően - a végrehajtási eljárásban való közreműködés kivételével - a rendőrség köteles a birtokost tájékoztatni, és a vagyonvédelem érdekében szükséges intézkedést megtenni.

(4) A magánlakásban való tartózkodás csak a feladat végrehajtásához szükséges ideig tarthat.”

A panaszos jogi képviselője szerint a lakásba belépő rendőrök megszegették az Rtv. 39. § (1) bekezdésben foglalt kötelezettségüket, mert annak ellenére léptek be a lakásába, hogy nem rendelkeztek hatósági határozattal és nem bocsátották be őket. Állítása szerint az ajtajában álló rendőrök be akartak menni a lakásába, de annak okát nem jelölték meg. A panaszos megkérdezte, hogy rendelkeznek-e bármilyen hivatalos irattal vagy engedéllyel, amivel a lakásába jogszerűen lépnének be, de a rendőrök közölték a panaszossal, hogy jobban jár, ha beengedi őket, ezért a panaszos engedelmeskedett.

Az előállításról készült jelentés szerint a magánlakásban történő intézkedés jogalapja az Rtv. 39. § (1) bekezdés b) pontja volt.

Tekintettel arra, hogy álláspontom szerint (ld. 1) pont) fenn állt a panaszossal szemben az intézkedéshez szükséges gyanú (emberölés elkövetésének a gyanúja), ezért a rendőri intézkedés magánlakásban indokolt volt. A panaszos pedig maga nyilatkozott úgy, hogy beengedte a rendőröket az ingatlanba.

Mindezek alapján a panaszt elutasítom.

3) A panaszos sérelmezte, hogy az előállítás ideje alatt nem kapott inni.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdés alapján „A rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.”

Az Rtv. 18. § (2) bekezdés szerint „A rendőrség gondoskodik a fogvatartott elhelyezéséről, a fogvatartás miatt bekövetkező egészségkárosodás megelőzéséhez szükséges ellátásáról. A sérült, beteg vagy más okból sürgős orvosi ellátásra szoruló fogvatartottat orvosi ellátásban kell részesíteni.”

A panaszos elmondása szerint először a rendőrkapitányság aulájában ültették le, ahol Őt egy rendőr felügyelte. A panaszos előtti asztalon egy kancsó víz volt, s a panaszos megkérdezte, hogy ihat-e belőle. A körülötte lévő rendőrök közül az egyik azt válaszolta, hogy nem ihat. A panaszos újabb kérdésére azt válaszolták, azért nem ihat, mert nincsen pohár. A panaszos ekkor a mosdóba akart vizet inni, de erre is csak az volt a válasz, hogy „majd ha eljön az ideje”.

A panaszos felügyeletét ellátó r. őrm. a jelentésében előadta, hogy az előállítás óta eltelt idő miatt már nem emlékszik arra, hogy kért-e tőle vizet a panaszos. Azonban ha kért volna vizet, tudtak volna adni számára, mivel a fogdán található konyhában van erre a célra műanyag pohár. Tekintettel arra, hogy gyakorlatilag még a befogadás közben, a letéti jegyzőkönyv felvételekor közölték az „életvédelmisk”, hogy a panaszost el lehet engedni, így összesen kb. 20 percet tartózkodott a panaszos az előállító helyiségben. A jogszabályban foglaltak szerint azonban amíg a letéti tárgyakat el nem veszik az előállítóba befogadott személytől, nem engedhető el a mosdóba azért, hogy ne tehessen kárt magában, illetve ott az esetleg még nála levő tárgyakat ne rejthesse el.

A panaszt a fentiek alapján elutasítom.

4) A panaszos sérelmezte, hogy az előállítás ideje alatt nem telefonálhatott a gyermekei anyjának.

Az Rtv. 17. § (1) bekezdése szerint „a rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.”

Az Rtv. 13. § (3) bekezdése értelmében „ha a rendőrt az intézkedés megtételében tárgy akadályozza, azt eltávolíthatja, vagy az akadályt más módon elháríthatja, az ezzel okozott kárért a rendőrségnek az intézkedés alapjául szolgáló cselekményben vétlen károsultat kártalanítania kell.”

Az Rtv. 18. § (1) bekezdése szerint „a fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli.”

A panaszos azt is sérelmezte, hogy a rendőrkapitányság aulájában a telefonjával fel akarta hívni gyermekeinek édesanyját, ám csak arra volt lehetősége, hogy a személyt megcsörgesse, mivel a rendőrök felszólították, hogy kapcsolja ki a telefonját, és az alkatrészeit szedje szét. A panaszos ennek eleget tett, azonban arról nem tájékoztatták, hogy miért nem élhet a hozzátartozója vagy más személy értesítésének jogával. Miután a panaszost a fogdára kísérték, újra jelezte, hogy fel kívánja hívni a gyermekei édesanyját, azonban a

fogdarészlegesen szolgálatot teljesítő rendőrök egyike ezt ismét nem engedte, csak annyit mondott neki, hogy adja meg a személy nevét és telefonszámát.

A rendőri jelentések szerint a panaszost nyilatkoztatták arról, hogy kéri-e valakinek a kiértésítését. Az általa megjelölt két hozzátartozó kiértésítésére azonban már nem került sor, mivel a fogdára kísérést követően, 20 perccel később szabadították. A fogdaöri feladatokat ellátó r. őrmester előadása szerint pedig a befogadás során az előállított nem telefonálhat, a befogadáson kitöltött nyilatkozaton jelölheti meg, hogy kinek az értesítését kéri, amit az ügyelet teljesít. Jelen esetben olyan rövid ideig tartott az előállítás ideje, hogy az alatt nem volt mód a hozzátartozó kiértésítésére.

A panaszt a fentiek alapján elutasítom.

5) A panaszos sérelmezte, hogy a folyosón, több személy jelenlétében fényképezték le.

A Be. 122. § (1) bekezdés alapján *„A bíróság, illetőleg az ügyész felismerésre bemutatást rendel el és tart, ha az személy vagy tárgy felismerése céljából szükséges. A terheltnek vagy a tanúnak felismerésre legalább három személyt vagy tárgyat kell bemutatni. A terheltnek vagy a tanúnak - ha más lehetőség nem áll rendelkezésre - felismerésre személy vagy tárgy fényképen, illetőleg más adathordozón rögzített kép-, illetőleg hangfelvétele is bemutatatható.”*

A Be. 123. § (1) és (4)-(5) bekezdés szerint *„A bizonyítási kísérletre és a felismerésre bemutatásra a szemle szabályait értelemszerűen alkalmazni kell.*

(4) A terhelt, a tanú, a sértett és más személy a szemlének, a bizonyítási kísérletnek és a felismerésre bemutatásnak köteles magát alávetni, a birtokában levő tárgyat a szemle, a bizonyítási kísérlet, illetőleg a felismerésre bemutatás céljából köteles rendelkezésre bocsátani. E kötelezettségek teljesítésére a terhelt kényszeríthető, a sértett és más személy pedig rendbírsággal sújtható.

(5) A szemle, a bizonyítási kísérlet és a felismerésre bemutatás lefolyását rendszerint kép- vagy hangfelvevővel vagy egyéb berendezéssel rögzíteni kell. A rögzített kép- vagy hangfelvételt az iratokhoz kell csatolni; az az eredeti célon kívül más célra nem használható fel.”

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése ld. III. fejezet, 3) pont, 7. oldal.

Az Rtv. 11. § (1) bekezdés szerint, *„a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak - az e törvényben foglaltak figyelembevételével - engedelmeskedni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.”*

Az Rtv. 16. § (4) bekezdés alapján *„A rendőr nem alkalmazhat kínzást, kényszervallatást, kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódot, az erre vonatkozó utasítást köteles megtagadni. A rendőr az ilyen magatartás tanúsítójával szemben, annak megakadályozása érdekében, a szolgálati beosztására, a rendfokozatára, személyére tekintet nélkül köteles intézkedni.”*

A panaszos jogi képviselőjének álláspontja szerint a panaszosról képfelvételt készítő rendőröknek lehetősége lett volna arra, hogy a panaszost olyan helyre kísérik, ahol a panaszost nem teszik ki annak, hogy más személyek lássák, amint a „rabosítás” egyik elemét hajtják végre a panaszoson.

A rendőri jelentések egyértelműen nem adnak választ arra, hogy miért ezt a módot választották a rendőrök a panaszos lefényképezésére. A kapitányságvezető átiratában arra hivatkozik, hogy az intézkedés alá vont szerepének legrövidebb időn belüli tisztázására a legegyszerűbb megoldás, az érintettől készült fényképfelvétel bemutatása a sértettnek.

Az intézkedésben résztvevő r. őrnagy jelentése szerint a tanúnak végül a személyi igazolvány törzslapján és a vezetői engedély törzslapján szereplő fényképeket mutatták meg, ami alapján teljes bizonyossággal kizárta, hogy a panaszost látta volna a helyszínen.

A rendőrség tehát egyrészt nem cáfolta a panaszosi válaszokat, másrészt nem jelölt meg olyan körülményt, ami indokolta volna, hogy a panaszos fényképezésére – amely alkalmas volt arra, hogy a kívülállóknak a rabosítás látszatát keltsen – a folyósón, mások jelenlétében kerüljön sor.

A fentiek alapján a panaszos elmondását fogadtam el, ezért a panasznak e tekintetben helyt adok.

6) A panaszos sérelmezte, hogy a letéti jegyzék felvétele alatt le kellett venni a szemüvegét és azt csak 5 perc eltelte után vehette vissza.

Az Rtv. 16. § (4) bekezdés alapján „A rendőr nem alkalmazhat kínzást, kényszervallatást, kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódot, az erre vonatkozó utasítást köteles megtagadni. A rendőr az ilyen magatartás tanúsítójával szemben, annak megakadályozása érdekében, a szolgálati beosztására, a rendfokozatára, személyére tekintet nélkül köteles intézkedni.”

A panaszos jogi képviselőjének álláspontja szerint a szemüveg levételével, illetve a szemüvege nélkül – ami álláspontja szerint gyógyászati segédeszköz – a panaszos nem érzekelte megfelelően a környezetét, nem érezte magát biztonságban.

A fogdaőri feladatokat ellátó r. őrm. jelentésében előadta, hogy a panaszoson előállítóba történt felhozatalakor rajta volt a szemüveg, azt valamiért letette az asztalra, majd később visszatette, mert a letéti jegyzőkönyvet csak úgy tudta aláírni. Szemüveg elvételéről nem volt szó.

Jelen esetben a rendőri jelentést, mint közokiratot fogadtam el, ezért a panaszt elutasítom.

7) A panaszos jogi képviselője az előállítás időtartamáról szóló igazoláson lévő téves jogszabályi hivatkozást sérelmezte.

Az Rtv. 33. § (1) bekezdés b) pontja alapján „A rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, aki ellen elfogatóparancsot, nemzetközi elfogatóparancsot, illetve európai elfogatóparancsot adtak ki.”

(4) „Az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.”

A panaszos képviselője sérelmezte, hogy a panaszos részére átadott igazolás az előállítás jogalapjaként az Rtv. 33. § (1) bekezdés b) pontját jelöli meg. Az intézkedést foganatosító rendőrök azonban a panaszossal szemben folytatott eljárási cselekmény során egyetlen alkalommal sem hivatkoztak arra, hogy elfogására és előállítására elfogatóparancs alapján kerülne sor, továbbá nem mutattak semmilyen iratot, mely alapján a panaszos elfogását és előállítását foganatosították volna.

Az előállítás időtartamáról szóló – a panaszos által is aláírt – igazolás megtekintése után megállapítható, hogy a panaszos előállításának jogalapjaként valóban – tévesen – az Rtv. 33. § (1) bekezdés b) pontjára hivatkoztak, azonban a rendőrség nyilatkozata szerint a panaszossal szemben nem volt kiadva az intézkedés időpontjában elfogatóparancs, vele szemben az intézkedést bűncselekmény gyanúja alapozta meg.

A rendőri iratokból kitűnik, hogy az igazolás az előállítás okaként tévesen jelölte meg az elfogatóparancsot. Az igazolás helyes kitöltésének garanciális jelentősége van, hiszen

egyrészt igazolja az intézkedés tényét és az előállítás időtartamát, másrészt az intézkedő rendőrkapitányságot is megjelöli, ami fontos adat a későbbi, esetleges jogorvoslati igény érvényesítéséhez.

Mindezek alapján az igazolás téves kitöltése miatt a panasznak e tekintetben helyt adok.

8) A panaszos sérelmezte a tájékoztatás elmaradását az intézkedés megkezdésekor és az előállítás során is.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdése „*A rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.*”

Az Rtv. 33. § (4) bekezdése ld. III. fejezet 8) pont, 9. oldal.

A panaszos sérelmezte, hogy az intézkedés során sem az intézkedés okát, sem az előállítás okát nem mondták el neki, kérdése ellenére sem. Később a rendőrségen megpróbálta megtudni, hogy miért intézkedtek vele szemben, ekkor az „életvédelmiek” annyit mondtak el neki, hogy késelés történt a kerületben és a panaszos megfelelt a személyleírásnak. Arra azonban nem kapott magyarázatot, hogy a rendőrök miért mentek ki a címére, illetve hogy honnan tudták, hogy azon a lakcímen egy, a személyleíráshoz hasonló személy él.

A rendőri jelentések tartalma szerint a bűncselekmény az előállítást megelőzően csupán pár órával korábban történt, ezért az elszámoltatásáig nyomozástaktikai szempontból hibás lett volna az érintett személlyel ennél több információt megosztani.

A fent hivatkozott jogszabályhely főszabályként az intézkedés kezdetekor teszi a rendőrség kötelezettségévé a tájékoztatást az intézkedés céljáról, ez alól csak akkor enged kivételt, ha az azonosítás és a tájékoztatás az eljárás eredményességét befolyásolná.

Megállapítható, hogy nyomozástaktikai okokból szűkíteni kell a vélhető elkövetővel közlendő adatokat, így pontos részleteket nem árulhattak el a panaszosnak a késelés vonatkozásában.

A rendőrségi dokumentáció szerint az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés rögzíti, hogy az előállítás okáról megkapta a panaszos a tájékoztatást. A fogdaőr a jelentésében pedig úgy nyilatkozott, hogy ő csak annyi információt kapott, hogy bűncselekmény gyanúja miatt állították elő a panaszost, ám azt nem tudta, hogy milyen bűncselekmény miatt, így ezzel kapcsolatban nem tudott információt adni a panaszosnak.

Az előállításról szóló igazolást kiállító r. szds. jelentésében szintén úgy nyilatkozott, hogy nem tudott információt adni a panaszosnak az előállítás okáról, azonban átkísérte a panaszfelvételi helyiségből a BRFK Életvédelmi Osztály beosztottjához, hogy az érdemleges tájékoztatást megkaphassa. A BRFK Életvédelmi Osztályának beosztottjai csak az előállításnak tényét közölték, annak okát nem. A panaszos hazaszállítását végző r. őrnagy ugyanakkor a 2012. október 10-i jelentésében előadta, hogy a panaszost a kapitányságon vették fel és tájékoztatták, hogy milyen bűncselekmény miatt állították elő, akinek ekkor már tudomása volt arról, hogy azért állították elő, mert hasonlít egy személyre, aki a közelben bűncselekményt követett el.

Összefoglalva megállapítható, hogy a rendőrök helyesen jártak el akkor, amikor a panaszossal a nyomozás érdekében a panaszos által hiányolt információkat nem közölték, ezért a panaszt elutasítom.

9) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök a hazaszállítását követően a lakását átkutatták.

A Be. 177. § alapján „Az ügyész és a nyomozó hatóság az olyan kényszerintézkedéseket, amelyeknek elrendelésére egyébként jogosult (126. §, 149. §, 150. §, 151. §, 158/A. §) halasztást nem tűrő esetben nyomban elvégezheti, és bizonyítási cselekmények (119. §, 121. §, 122. §) elvégzését rendelheti el (halaszthatatlan nyomozási cselekmény). Az eljárási cselekményről készült jegyzőkönyvben a halaszthatatlanság tényét és az ezt megalapozó körülményeket fel kell tüntetni.”

A Be. 123. § ld. III. fejezet 5) pont 8. oldal

A panaszos sérelmezte továbbá, hogy amikor a rendőrök hazaszállították, akkor egyrészt az úton továbbra is az ügyel kapcsolatban kérdezgették, másrészt ismét bementek a lakásába, és ott szétnézték, közben azt kérdezgették tőle, hogy milyen ruhadarabot viselt. Ezzel a panaszosban azt a látszatot keltették, hogy még mindig valamilyen eljárás van vele szemben folyamatban.

A panaszos hazaszállítását végző r. őrnagy a jelentésében előadta, hogy mivel a tanú igen rövid ideig látta az elkövetőt, és a panaszos arcvonásait a borotválkozással lényegesen megváltoztatta, a lehetséges elkövetői körből történő megnyugtató kizárása érdekében került sor lakásának átvizsgálására. Tekintettel arra, hogy a panaszos ebbe beleegyezett, így nem volt szükség házkutatás elrendelésére. Ennek keretében átnézték a gépkocsiját, valamint a panaszos megmutatta aznap viselt ruházatát. Beszéltek továbbá szomszédjaival is. A hazaszállítás előtt a szükséges tájékoztatást megadták a rendőrök, és felajánlották, hogy hazaszállítják, valamint kizárása érdekében a lakásban lévő tárgyakat szemrevételezik. A rendőrkapitányság és a panaszos tartózkodási címe között gépkocsival körülbelül 2-3 perc az út, így a „végig a bűncselekményről kérdezgettük” kijelentés megfelelhet a valóságnak.

Tekintettel arra, hogy a fent említett eljárási cselekmények a büntetőeljárás keretein belül kerültek foganatosításra, ezért ezek vizsgálatára nem rendelkezem hatáskörrel.

IV.

A Panasztestület a jelen ügy kapcsán kialakított állásfoglalásában megállapította, hogy a panaszossal szemben nem állt fenn az intézkedéshez szükséges, úgynevezett „egyszerű” gyanú sem.

A panaszt e tekintetben elutasítottam. Az indokaimat a III. fejezet 1) pontjában fejtettem ki. (ld. 5-6. oldal)

A Panasztestület a jelen ügy kapcsán kialakított állásfoglalásában megállapította, hogy sérült a panaszos magánlakás sérthetlenségéhez fűződő joga.

A panaszt e tekintetben elutasítottam. Az indokaimat a III. fejezet 2) pontjában fejtettem ki. (ld. 6. oldal)

A Panasztestület a jelen ügy kapcsán kialakított állásfoglalásában megállapította, hogy sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga a telefon használatának korlátozása, illetve a kiértesítés elmaradása miatt.

A panaszt e tekintetben elutasítottam. Az indokaimat a III. fejezet 4) pontjában fejtettem ki. (ld. 7-8. oldal)

A Panasztestület a jelen ügy kapcsán kialakított állásfoglalásában megállapította, mulasztott akkor a rendőrség, amikor a tájékoztatást nem adta meg a panaszosnak az

intézkedés kezdetén – függetlenül attól, hogy a későbbiekben ezt megkapta a panaszos –, ezért sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

A panaszt e tekintetben elutasítottam. Az indokaimat a III. fejezet 8) pontjában fejtettem ki. (ld. 9-10. oldal)

A Panasztestület a jelen ügy kapcsán kialakított állásfoglalásában megállapította, hogy panaszos tisztességes eljáráshoz, illetve a magánlakás sérthetlenségéhez fűződő jogának a sérelme nem volt megállapítható, a hazaszállítást követő eljárási cselekményekkor.

A panasz vizsgálatára hatáskörrel nem rendelkezem. Az indokaimat a III. fejezet 10) pontjában fejtettem ki. (ld. 11. oldal)

V.

A Panasztestület állásfoglalása szerint sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga a rendőrök által használt hangnem miatt.

Az eljárás során, ezzel szemben megállapítható, hogy a panasz nem tartalmaz olyan konkrét kifogást, amely kifejezetten a panaszossal szemben intézkedő rendőrök által megütött hangnemre irányul, ezért az intézkedés hangnemére a panasz elbíráló határozatban nem tértem ki.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein alapul.

Döntésem az alábbi jogszabályokon alapul:

- Pp. 330. § (2) bekezdése;
- Ptk. 339. § , 349. §;
- Ket. 33. § (3) bekezdés c) pontja, a 33. § (7) bekezdése, az 50. § (1) bekezdése, az 51. § (2) bekezdése, a 100. § (1) bekezdés c) pontja és (2) bek., a 109. § (1) bekezdés a) pontja, ;
- Rtv. 13. § (1) és (3) bek., 93. § (1), (3) és (4) bek., 93/B. (2) bek., 92. § (1), (2) és (3) bek., 39. § (1)-(4) bek., 2. § (1) bek., 18. § (1)-(2) bek., 17. § (1) bek., 16. § (4) bek., 33. § (1) bek. b) pontja és (4) bek., 20. § (2) bek.,
- Szolgálati Szabályzat 8. § (1) bek. és (3) bek. a) és b) pontja, 40. § (1), (2), (3), (6) bek. a) pontja;
- Etikai Kódex 1,5,7 pontja,
- Btk. 166. § (1) bek.,
- Be. 170. § (1) és (2) bek., 122. § (1) (5) bek., 123. § (1) és (4)-(5) bek., 177. §.

Budapest, 2014. május 24.

**Papp Károly r. altábornagy
rendőrségi főtanácsos
országos rendőrfőkapitány**